

Dr. Beregnyei József

Gyalogosok be/kiléptetése, ellenőrzése, csomagjaik átvizsgálása

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Személy- és vagyonvédelmi alapfeladatok

A követelménymodul száma: 0701-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-008-30

GYALOGOSOK BE/KILÉPTETÉSE, ELLENŐRZÉSE, A CSOMAGOK ÁTVIZSGÁLÁSA

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

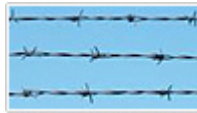
Ön szerint lehetséges-e 100%-os biztonság megteremtése kompromisszumok nélkül? Nyilvánvalóan jelen esetben valamilyen területről, épületről van szó, amelyek lehetnek az állam- vagy magánszemélyek tulajdonában. Kíváncsi lennék rá, hogy mit gondol a következő három kép láttán! Egyáltalán tudja-e, hogy miket és miért raktuk ide ezeket a képeket? Vannak-e és milyen kapcsolatok ezek között?

1. ábra. Átvilágító röntgenkészülék

2. ábra Lakat

3. ábra Szögesdrót

Nagy valószínűséggel most még elég bizonytalan abban, hogyan foglaljon állást ilyen főleg személy- és vagyonvédelemre vonatkozó kérdésekben.

Remélhetőleg a tananyag feldolgozása révén már nem lesz ilyen bizonytalan válaszai megadásában!

Mielőtt belekezd az INFORMÁCIÓTARTALOM feldolgozásába, olvassa el hátrább, a TANULÁSIRÁNYÍTÓ-ban található **Bevezető** című szövegrészt!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1.KAPCSOLÓDÓ TUDNIVALÓK A TÉMÁHOZ

1.1 OBJEKTUMŐRZÉS-OBJEKTUMVÉDELEM

Felmerülhet Önben a kérdés, miért szerepel itt kettő kifejezés egymás mellett? Vajon a két megnevezés azonos tartalmat takar-e, vagy sem? A két megnevezés nagyjából azonos tartalmat takar ugyan, bár van közöttük minimális különbség is. Ez utóbbi arra utal, hogy míg az őrzést leginkább békeidőszakra,– addig a védelmet leginkább szükség- és rendkívüli állapot időszakában érvényesül. Ezt Önnek ugyan nem kell tudnia, de ennek ellenére álljon itt egy olyan definíció, mely megfelel bármelyik tartalmi összegzésének.

"Olyan élőerővel, technikai eszközökkel, elektronikai berendezésekkel, illetve ezek kombinációjával megvalósított folyamatos →biztonságvédelmi tevékenység, amely biztosítja az objektumot veszélyeztető cselekmények időbeni felfedését, megelőzését, megakadályozását, megszakítását, elhárítását és a következmények hatékony felszámolását."¹ De mik is tartoznak az objektumok körébe? Vagyonvédelmi szempontból az objektum több elemből álló komplex fogalom.

Különféle épületek	Különféle műtárgyak	Az előbbiekhez tartozó bekerített terület	Az előbbiekhez tartozó bekerítetlen terület	Az itt lévő egyéb vagyontárgyak
--------------------	---------------------	---	---	---------------------------------

A biztonsági őrköt többek között azért alkalmazzák, hogy bizonyos objektumot, a hozzá tartozó területtel és vagyontárgyakkal megvédje. A védett objektumok lehetnek többfélék, többek között a be/kiléptetés szempontjából olyanok, amelyek zártak, részben nyitottak és nyitottak. Ehhez igazított védelemnek kell érvényesülnie.

Az objektumvédelem kategóriáiba sorolhatók azok a klasszikus, élőerős őrzésre épülő civil vagyonvédelmi tevékenységek, melyek legelterjedtebbek és mindenki számára ismertek. Találkozhatunk biztonsági őrkkel irodaházak recepcióin, bevásárló központok folyosóin, gyárak, üzemek teher és személyportáin, egyéb telephelyek kapuinál, egyszóval mindenhol, ahol értéket, ilyeneket előállító folyamatokat szükséges vagyonvédelemmel támogatni és biztonságos környezetet fenntartani.

1.2 AZ OBJEKTUMÓRZÉS-VÉDELEM ELEMEI

Bár az objektumvédelem a legegyszerűbbnek tűnik a vagyonvédelmi tevékenységek között, valójában a legösszetettebb feladatrendszert tartalmazza. Alapesetben, jellemzően a következő funkciók ellátása kerül tervezésre objektumvédelem során;

- Személy be- és kiléptetés, ellenőrzés, - személyporta;
- Gépjármű be- és kiléptetés, ellenőrzés, - teherporta;
- Járőrözés.

¹Rendészettudományi lexikon IRM 2009. Budapest Szerkesztő:dr. Beregnyei József 78.old.

4. ábra Főkapu bejárat, portaszolgálat

5. ábra Kutyával megerősített járőr

A komplex védelem elemei;

- > mechanikai védelemi elemek
- > elektronikus jelző-riasztó elemek
- > élőerős őrzési elemek
- > az előző három kombinációja.

6. ábra Őrtorony figyeléshez

7. ábra Lehetséges mozgási körzet

1.3 A BIZTONSÁGI ŐR KÖTELESSÉGEI ÁLTALÁBAN

- Legyen éber, akadályozza meg az általa őrzött területre a jogtalan behatolást, tartsa és tartassa be az objektum védelmére elrendelt intézkedéseket.
- Minden szolgálatba lépéskor kipihent, külseje, egyenruhája ápolts, kifogástalan, megjelenése szabályszerű legyen.
- Nem állhat alkohol, kábítószer vagy egyéb bódító hatású anyagok befolyása alatt.
- Köteles a hivatalos munkakezdés előtt általában 15 perccel szolgálati helyén munkavégzésre bejelentkezni.
- Köteles munkakezdésének akadályoztatása esetén, azt a legrövidebb időn belül – lehetőség szerint legalább 24 órával előtte – bejelenteni a közvetlen felettesének, hogy megfelelő helyettesítéséről gondoskodni lehessen.
- A munkavégzés helyére történt belépését követően az őr köteles bejelentkezni a központi telefonszámon, vagy a szolgálatvezetőnél.
- A bejelentkezés alkalmával az őr igazolja a szolgálatba lépését, és jelezze a feletteseinek az esetlegesen felmerülő speciális problémákat
- A bejelentkezési kötelezettsége vonatkozik a szolgálat befejezésére, leadására is.
- Tartsa be a munkavédelmi és tűzvédelmi előírásokat az előzetes munkavédelmi oktatásnak megfelelően.
- A rábízott technikai eszközök mennyiségének és minőségének megőrzéséért és karbantartásáért, a szolgálat ellátásának hiányosságáért anyagi felelősség terheli.
- A bejelentkezést követően vegye magához felszerelését, szolgálati jelvényét jól látható helyre tűzze ki, és foglalja el/vegye át szolgálati helyét, illetve mozgáskörletét.
- Szolgálati helyét csak különös esemény, előzetes engedély, megbízó (felettes) utasítására hagyhatja el.
- Az őr jogosult az objektumba belépőnek, – amennyiben ez indokolt –, kérdéseket feltenni arra vonatkozólag, hogy mi indokolja belépését az épületbe. Ha nem indokolt a belépés az őr köteles a belépőt visszatartani, majd felettesét és a hatóságokat értesíteni.
- Az egyes objektumokra az egyedi körülményeket figyelembe véve részletes, speciális őrszolgálati utasítást tartalmazza az őr teljes körű tevékenységi körét
- Rendkívüli esemény bekövetkezése esetén az őrszolgálati utasításban foglaltak szerint kell eljárnia. Amennyiben a területen nincs külön őrszolgálati utasítás a felettes azonnali értesítése kötelező.
- A szolgálati helyen szolgálati időben csak a cég által biztosított, vagy a vezetőség által írásban engedélyezett technikai eszközöket használható.
- Mobil telefon biztosítása elengedhetetlen és ez által az állandó elérhetőség is.
- Vezetékes telefonok használata a szolgálati helyeken tilos, mobil használata meghatározott helyeken kizárólag csak szolgálati célra engedélyezett.
- Egyéni étkezés meghatározott helyen és időben lehetséges.
- A szolgálat átadásakor és átvételekor a takarítás, kötelező.

Amennyiben járőr szolgálatot kell ellátnia, akkor ellenőriznie kell;

- az objektum zártságát,
- a kerítés, nyílászárók, ajtók, stb. sértetlenségét, zártságát,
- ha a területen munkagépek, vagy járművek tartózkodnak, akkor azok zártságáról is meg kell győződnie.
- a járőr útvonal betartása kötelező, kivéve konkrét eseménynél, intézkedésnél.

Állandó járőr szolgálat esetén a váltás meghatározott időben történik. Időszakos járőr szolgálat esetén véletlenszerű a járőrözés.

Egyes speciális helyeken általában ellenőrző pontok vannak elhelyezve, melyet az őr köteles érinteni.

A fentiekkel kapcsolatos bármilyen hiányosság észlelése esetén köteles a szükséges intézkedéseket megtenni a biztonsági őr akár álló,- akár mozgó szolgálatot lát el.

1.4 AZ OBJEKTUM BIZTONSÁGÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

1. Az objektum rendeltetése
2. Az ott tárolt vagy termelt dolgok jellege, profilja
3. Az objektum földrajzi, területi elhelyezkedése
4. A terület közbiztonsági,- bűnügyi jellemzői
5. A védett objektum nagysága
6. Az ott dolgozó, mozgó személyek összetétele, funkciója
7. Az objektum gépjármű forgalma, annak jellege.

Felmerülhet Önben a kérdés, vajon miért kell ezekkel nekem is tisztában lennem? Próbáljon meg erre önállóan válaszolni.

Remélem nagyjából azt válaszolta, valószínűleg azért, mert ezek befolyásolják, befolyásolhatják a biztonsági őr feladatellátását, ezért tekintettel kell lennie a szolgálat teljesítése során.

Mielőtt továbblép a tananyag 2. részébe, menjen előre a TANULÁSIRÁNYÍTÓ 1. rész zárásához!

2. AZ OBJEKTUMBA TÖRTÉNŐ BE/KILÉPTETÉS VÉGREHAJTÁSA

Gondolom különösebb magyarázatot nem igényel az, ha a megbízónak olyan elvárása van az Ő megbízatását teljesítő biztonsági cég, illetve annak emberei felé, hogy az ott dolgozókon kívül mások, csak külön engedéllyel, ellenőrzés mellett léphetnek be a védett objektumba, illetve annak területére. Az erre vonatkozó engedélyt a megbízó, vagy az általa megjelölt személy adhatja általában ki. A biztonsági őr csak ennek birtokában engedélyezheti a belépést a védett területre, objektumba. Mi lehet ennek a jogi alapja?

Erre lehetőséget a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról szóló **1998. évi IV. törvény (továbbiakban: Vvtv.)** 14 § (1) bekezdése ad, mely szerint, a vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során;" a területre belépő vagy ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés illetve a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlansága esetén az érintett belépését, ott tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani.."

Ebből az is kiderül, hogy az objektum tulajdonosa – a tulajdonnal való szabad rendelkezés joga alapján, jogszabályi keretek között– jogosult meghatározni az oda történő belépés, bent tartózkodás szabályait, amit az általa megbízott vagyonvédelmi cégnek és alkalmazottainak kötelessége betartatni!

2.1 A BE/KILÉPÉS ELLENŐRZÉSE

A be/kilépés ellenőrzése az objektumvédelem/őrzés egyik lényeges eleme, és a közfelfogással ellentétben, komoly összetett ellenőrzési tevékenység, amely magába foglalhatja a személy kilétének megállapításán túl a csomag és ruházat átvizsgálását, az alkoholos befolyásoltság megítélését és további más részteendőket.

A be/kiléptetés ellenőrzése a biztonsági őr olyan szolgálati tevékenysége, amellyel korlátozza, megakadályozza valakinek azt a lehetőségét, szándékát, hogy a védett területre be,- onnan kijusson akadálytalanul, esetleg hozzáférjen a védett személyhez, anyagokhoz, eszközökhöz, bizalmas információkhoz.

Az ellenőrzés illetve engedélyezés történhet alapesetben a biztonsági őr, elektronikus rendszer, eszköz segítségével történő személyazonosítás után.

Illegális bejutásról beszélhetünk például a személy ellenőrzés nélküli mozgása, betörő erőszakos bejutása, a tolvaj besurranása, vagy más módszer alkalmazása esetén.

Az őrzött objektumba/területre történő belépés ellenőrzését szolgálhatják;

- > az épületek nyílászáróinak elhelyezése, ezek jellege
- > a tetőszerkezet, a falak, a lámpák célszerű elhelyezése
- > különféle biztonsági zárok, akadályok, jelzőeszközök alkalmazása
- > a belépési helyeken történő biztonságot szolgáltató személyzet és technika alkalmazása
- > egyéb részfeladatot megoldók optimális köre (szerelők, figyelők, parkolást ellenőrzők)
- > a legcélszerűbb rezsimitézkedések alkalmazása, megkövetelése.

A biztonsági őrnek alapesetben a vállalási szerződés tartalma szerint van lehetősége **differenciált ellenőrzést** végezni, különbséget téve a be/kilépők között.

Ehhez viszont az érintett személyeket tudnia kell csoportosítani a **védett objektummal való kapcsolatuk**, viszonyuk alapján például az alábbi módon;

- az objektumba állandó jelleggel dolgozó személyek
- az objektumvédelem/őrzés feladatát teljesítők (bár része az előbbinek, de kiemelése indokolt az előbbiek köréből)
- a bűnüldöző szervek hivatalos tagjai
- egyéb állami hivatalok, más hatóságok dolgozói
- üzemzavar elhárítására hivatott személyek, dolgozók
- minden egyéb más személyek, látogatók, ügyfelek, vásárlók, a média képviselői stb.

A be/kilépés **célja** szerint az alábbi csoportosítások lehetnek:

- munkavégzés
- ügyintézés
- hatósági eljárás
- üzemzavar elhárítás
- magáncél.

2.1.1 A BE/KILÉPTETÉS MOZZANATAI

Bár a be/kiléptetési tevékenység nagyvonalakban megegyezik, a személyi szabadság és a célzat szempontjából bizonyos intézkedések tartalma, súlya, köre eltérhet egymástól. A következőkben csak a beléptetés menetével, ellenőrzésével fogunk foglalkozni, azért, mert aki ezt az elvárható szinten teljesíti, az képes hasonló eljárást produkálni a kilépés ellenőrzés e során is!

Egy átlagos esetben, körülmények között az ellenőrzés az alábbi mozzanatokot takarja;

1. a be/kilépő személyének megállapítása (személyazonosítás)
2. a be/kilépési jogosultság megvizsgálása (van-e rá joga, indoka, alapja)
3. csomag ellenőrzés, átvizsgálás (más az egyik és a másik)
4. ruházatátvizsgálás
5. döntés a be/kilépés engedélyezéséről/elutasításáról, esetleg felfüggesztéséről
6. az előző pontban szereplő felfüggesztés esetén illetékes vezető döntésének megkérése és ez alapján történő eljárás (kedvező, avagy elutasító elbírálás)
7. bármely előző mozzanatnál fellépő valamilyen rendezavarás elhárítása
8. a mozzanat dokumentálása, rögzítése.

Nem véletlen, hogy ezeket, a mozzanatokot számozott formában rögzítettük, ugyanis alapesetben ez egy célszerű sorrendet is takar!

2.1.2 A BIZTONSÁGI ŐR TEENDŐI BE/KILÉPÉS ELLENŐRZÉSE SORÁN

- győződjön meg a be/kilépni szándékozó kilétéről, be/kilépési céljáról
- ellenőrizze a személynél lévő, a szokásosnál nagyobb, vagy másabb csomag tartalmát
- előtte persze hívja fel az érintett figyelmét a bevitelre tiltott tárgy leadására

- ha a be/kilépésnek nincs semmi akadálya engedje az érintett továbbhaladását
- akadályozza meg, hogy a védett területre, objektumba ittas személyek bejussanak
- különös figyelemmel járjon el a munkaidőn kívüli időben mozgó személyekkel kapcsolatban
- tisztában kell lennie azzal, hogy kik léphetnek be egyedi módon, kit kell adott esetben értesítenie, kik rendelkeznek önállóan kulcsokkal, kulcsdobozzal, gépjármű be/kiviteli engedéllyel, ki engedélyezheti a cég vagyonának kivitelt, milyen módon
- akadályozza meg a védett objektumba, területre történő jogosulatlan belépést jogszerű eljárás, avagy külső segítség igénybevételével is
- ellenőrizze a kulcsok, kulcsdobozok felvételére/leadására vonatkozó szabályok betartását
- megbízás esetén vegye át a beérkező postát, küldeményeket különösen munkaidő után
- ellenőrizze a munkaidőn túl bent lévők legalitását, a helyiségek zártságát
- ha szükséges végezze el az idegenek kíséretét, minden érintett eligazítását
- amennyiben ez rá tartozik, kezelje a telefonközpontot, adjon felvilágosítást ilyen módon is
- az őrzött területen belül jogosulatlanul tartózkodót távolítsa el, ha szükséges akár testi kényszer alkalmazásával, avagy rendőri segítség igénybevételével is
- tartóztassa fel a védett területen belül törvényellenes tevékenységen tetten ért személyt a rendőrség kiérkezéséig.

Mielőtt továbblép a tananyag 3. részébe, menjen előre a TANULÁSIRÁNYÍTÓ 2. része zárásához!

3. A BE/KILÉPŐK CSOMAGJAINAK ELLENŐRZÉSE

A biztonsági őrnek jogszabályi lehetőséget biztosít a Vvtv. 14§ (1) bekezdése arra, hogy a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének védelme/őrzése során az oda be/kilépni szándékozók, továbbá az ott tartózkodókat a csomag illetve ehhez tartozó okmányok felmutatására felszólítani, ezt ellenőrizni. Rögtön hozzáteszük, hogy ebben a dologban is a megbízó elvárásai a meghatározóak. A megbízó hozhat olyan szabályozást, hogy csomagátvizsgálásra egyáltalán nincs szükség, vagy csak bizonyos esetekre, körre, időszakra, méretfüggő csomagra vonatkozzon az ellenőrzés.

3.1 A CSOMAGELLENŐRZÉS/ÁTVIZSGÁLÁS MÓDJAI

Először is szeretnénk kihangsúlyozni, hogy nem jelentős, de minimális különbséget tesznek a szakemberek az ellenőrzés és az átvizsgálás között, függetlenül attól, hogy a tartamuk nagyrészt azonos. Míg az ellenőrzés egy külön felszólítás nélküli, az érintett által önkéntesen teljesített nem aprólékos jellegű megtekintést takar, addig a vizsgálatra már külön felszólításra, külön helyen, tüzetes módon kerül leginkább sor.

A téma kapcsán két fő szabály figyelembevétele mellőzhetetlen!

- a csomag ellenőrzés/átvizsgálás az érintett személyiségi jogait nem sértheti

- lehetőség szerint el kell kerülni, hogy ennek során a biztonsági őrt bármilyen gyanú érje.

A két fontos követelménynek leginkább a műszeres vizsgálat – lásd a tananyag legelején szerepelt képet – felelne meg, hisz ez esetben nem kellene hozzányúlnia a biztonsági őrnnek. Ilyen ellenőrzés elvégezhető kézi ellenőrző eszközzel is.

Mivel a legáltalánosabb a megtekintéssel történő ellenőrzés, ezért a továbbiakban erről fogunk szólni. Alkalmazandó szabályok, fogások ilyen helyzetekben;

- amennyiben nincs, un. totális ellenőrzés, akkor fontos annak előre eldöntése, mi alapján döntse el a biztonsági őt azt, hogy kit ellenőriz és kit nem (erre nagyon sokféle szempontrendszer lehet, illetve létezik)
- fontos elvárás, hogy a szolgálati személy lehetőleg ne nyúljon a csomaghoz, hanem felkérésére annak tartalmát az ellenőrzés alá vont pakolja ki
- a személyiségi jogok megkövetelik, hogy ilyenre – a nyilvános helytől elzárt – külön helyiségben kerüljön sor (csomagátvizsgáló)
- a csomagban lévő, avagy az abból kikapolt dolgokhoz csak akkor nyúlhat a szolgálati személy, ha az támadásra alkalmas eszköz és ezt valószínűleg merné is használni az illető, valamint olyan dologhoz, ami nyilvánvalóan bűncselekményből származik és ezt meg akarja semmisíteni az intézkedés alá vont személy
- a korábbiakra tekintettel célszerű, ha a biztonsági őt társa is, – avagy egy videó kamera felvétele folyamatosan figyeli, rögzíti az eljárás menetét a későbbi alaptalan vádak megelőzése, a mozzanatok visszaidézhetősége érdekében. (Még olyanra is célszerű figyelni, hogy nő-e, vagy férfi az ellenőrzés alá vont személy!)

3.2 ELJÁRÁS A CSOMAGELLENŐRZÉS/ÁTVIZSGÁLÁS MEGTAGADÁSA ESETÉN

Az előbbi mondatból már az is kitűnhet, hogy a csomagellenőrzéshez/átvizsgáláshoz annak tulajdonosának is hozzá kell járulnia! De vajon mi van, ha nem adja ehhez a hozzájárulását? Vajon mi lehet ilyen esetben, Ön mit gondol erről?

Remélem azt válaszolta, hogy ez esetben ugyan nem végzi el az ellenőrzést, de nem engedi további útjára az érintettet, hanem megteszi az ilyen esetekben megtenni kötelező lépéseket! Nyilvánvalóan ezek mások-mások akkor, ha kifelé, – avagy befelé mozog, illetve mozogni szándékozik az illető személy.

Vegyük ezeket sorba!

- A legegyszerűbb eset az, amikor a **belépni szándékozó** tagadja meg a csomag ellenőrzésének lehetőségét. Ekkor nyilvánvalóan kizárja magát a belépés lehetősége alól, mivel ezzel tagadja meg beléptetését a szolgálati személy.
- Nem gyakran, de előfordulhatna, hogy ekkor a belépni szándékozó erőszakhoz folyamodik, melyet a biztonsági őrnnek a jogos védelmi helyzet alapján fizikai erejét vagy más eszközt felhasználva elhárítja.

Mi a helyzet akkor, ha a **kilépni szándékozó** tagadja meg az ellenőrzéshez való hozzájárulását?

- a kiléptetést- a kilépni szándékozó személy szándéka szerint- az ebben illetékes vezető döntéséig felfüggesztheti
- amennyiben a kiléptetés felfüggesztéséhez nem járul hozzá és minden áron el akar menni, nem tarthatja vissza, de a csomagot nem engedheti magával vinni! (ezt közölni kell az érintettel is, a személyes okmányait viszont kiveheti abból)
- a csomag kényszerrel történő elvétele nem lehetséges a szolgálati személy által, de ennek kivitele testi kényszerrel is megakadályozandó
- amennyiben a csomagot hátrahagyva távozik a személy, akkor a védett objektum vezetője/képviselője kijelölése alapján létrehozott bizottság vizsgálja át az ominózus csomag tartalmát
- nyilvánvalóan ha a személy a biztonsági őr megtámadásával kívánja elvinni a csomagot, akkor őt el kell fogni, visszatartani és a rendőrhatalomnak átadni mivel támadás bűncselekmény tettenérése mindenképpen megállja a jog próbáját ebben a szituációba.

Lehetséges még olyan helyzet is, amikor az objektumban **már bent lévő**, ott tartózkodó személy tagadja meg az ellenőrzés lehetőségét. Ekkor vajon mi lehet a megoldás?

Az ilyen szituáció megoldása hasonló ahhoz, amit a kilépésnél taglaltunk. Aki ugyanis belép önszántából adott védett objektumba, az ezzel elismeri azt, hogy a tulajdonos által megszabott szabályok reá nézve is egyértelműen kötelezőek!

A kilépésnél érintetteken túl, ha a szabályzat úgy rendelkezik, az illető adott szolgálati helyre, vagy vezetőhöz kísérhető még kényszerrel is a továbbiak eldöntése érdekében.

Nyilvánvalóan a saját dolgozó esetén ez a szituáció az ebben érintett fegyelmi eljárást, súlyosabb esetben munkaköréből történő eltávolítását is eredményezheti.

Mielőtt továbblép a tananyag 4. részébe, menjen előre a TANULÁSIRÁNYÍTÓ **3. része zárásához!**

4. A BE/KILÉPŐK RUHÁZATÁNAK ÁTVIZSGÁLÁSA

4.1 ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Tudni kell mindenekelőtt azt, hogy a ruházatátvizsgálásra a már többször megemlített Vvtv. nem tér ki, így annak lehetőségeit, szabályait más normákból lehet levezetni.

Arra viszont van jogszabályi felhatalmazása bármilyen tulajdonosnak, hogy a tulajdonhoz való jog alapján ezekre vonatkozó védelmi- köztük megelőző – intézkedéseket tegyen. Nyilvánvalóan a vagyon, vagyontárgy megkárosítása többféleképpen megtörténhet.

Többek között úgy is, hogy erre alkalmas eszközt visz be illegálisan adott tulajdonos ingatlanjára, objektumába, de úgy is, hogy onnan rejtve tulajdonit el bizonyos vagyontárgyakat. Az ilyen és ehhez hasonló esetek megakadályozására a védelmet végző cég illetve alkalmazottai részére a megbízó tulajdonos feladatot határoz meg, illetve várja el ezek maradéktalan teljesítését. Ezen túlmenően az itt dolgozók, az ide belépni szándékozók tudomására is hozza ilyen jellegű elvárásait a dolgozók munkaköri leírásában, az üzem, létesítmény szervezeti működési szabályzatában, továbbá a rendészeti-vagyonvédelmi szabályzatában.

4.2. A RUHÁZATÁTVIZSGÁLÁS VÉGREHAJTÁSA

Ez esetben is a leghatékonyabb volna a műszeres ellenőrzés, vizsgálat, de erre a legritkább esetekben van még most lehetőség. (Kivéve olyan helyek mint a parlament, a minisztériumok, bíróságok épülete, a repülőtér adott belépő kapui.)

Amennyiben nem műszeres ellenőrzés történik, akkor az alábbi szabályokat feltétlenül be kell tartani a szolgálati személyeknek;

- a ruházatátvizsgálás nem azonos a motozással, míg az előbbit a biztonsági őr is végezheti adott esetben, az utóbbit viszont csak a rendőrség, más erre felhatalmazott hatóság teheti (a motozás a testfelület és testüregek átellenőrzését, tüzetes megvizsgálását jelenti, az utóbbit minden esetben csak orvos végezheti)
- a ruházatátvizsgálás általában – a jó erkölcs sérelme nélkül levethető – a felső ruhadarabok, zsebek tartalmának – kivételes esetben az egész testfelület tapintással történő – ellenőrzésére terjedhet ki
- a ruházatátvizsgálással érintett személyek körének meghatározása megegyezik a csomagátvizsgálásnál érintett módszerekkel, eljárásokkal
- ezt az intézkedést mindenképpen csak külön helyiségben lehet foganatosítani, úgy, hogy egyszerre csak egy személy legyen a vizsgálat alatt jelen a helyiségben
- a megfelelő az lenne, ha az érintettel azonos nemű szolgálati személy végeztetné ezen intézkedést
- először meg kell kérni az intézkedés alá vontat, hogy pakoljon ki minden nála lévő tárgyat zsebeiből az asztalra
- a kikapolt tárgyakat elsősorban szemrevételeznie kell a szolgálati személynek

- amennyiben a szolgálati személy szükségesnek tartja megkérheti az intézkedés alá vontat felsőruházata levételére is, ez esetben viszont megtapogathatja annak zsebeit a biztonsági őr és ha valamit érzékel abban, akkor azt is az érintettel vetesse elő és ne Ő tegye ezt meg
- végső esetben lehetséges a ruházat tapogatással történő átellenőrzése is, de ha lehetséges itt fontos lenne az azonos nemű általi fellépés megvalósítása.

4.3 ELJÁRÁS A HOZZÁJÁRULÁS MEGTAGADÁSA ESETÉN

Mi a helyzet akkor, ha az érintett megtagadja a ruházatátvizsgálásnak való alávetését?

Ilyen helyzet megoldása hasonló a csomagátvizsgálásnál leírtakkal, azzal a fontos különbséggel, hogy a személy ruházata nyilvánvalóan nem tartható vissza mint a csomag.

- belépésnél tehát ennek lehetősége megtagadható, a kilépés viszont beleegyezésével felfüggeszthető, de nem tagadható meg
- bűncselekmény gyanúja esetén természetesen nem engedhető el a személy, el kell őt fogni és az illetékes hatóságnak át kell adni
- kilépésnél történő hozzájárulás megtagadása esetén, valamint elfogása során a jegyzőkönyv felvétele, továbbá az esemény naplózása feltétlenül megkövetelendő
- ha az ellenőrzés során a ruházatátvizsgálás során bűncselekményre utaló, avagy az objektumra, közbiztonságra veszélyes dolgot fed fel, akkor itt is úgy kell eljárni, mint a csomagátvizsgálás hasonló változata esetén szerepelt.

Mielőtt továbblép a tananyag 5. részébe, menjen előre a TANULÁSIRÁNYÍTÓ 4. része zárásához!

5. EGYÉB LEHETSÉGES SZOLGÁLATOK ÉS RENDELTETÉSÜK

A biztonsági őrök többféle helyen és módon láthatnak el szolgálatot. Amit eddig érintettünk, az elsősorban a belépési helyeken szolgálatot teljesítőkre vonatkozik. Amennyiben egy bejárata van a védett intézménynek, akkor ezt PORTASZOLGÁLAT-nak is szokták nevezni. A korábbiakon leírtakon túl mit is kell tudni erről a típusú szolgálati formáról?

5.1. Portaszolgálat

A portaszolgálat a mindennapos működéséhez szükséges biztonságot szolgáltatja az alábbiakon keresztül;

- a Megbízó területére történő be- és kilépések jogosságának ellenőrzése, dokumentálása
- gépjárművek rakományának az ellenőrzése a menetokmányok és a bizonylatok alapján
- a gépkocsi parkoló rendjének, annak rendeltetésszerű használatának figyelemmel kísérése

- ki- és belépők ruházatának és csomagjainak (törvény betartásával) igény szerinti biztonsági szempontból történő ellenőrzése
- ittas, bódult állapotban lévő személyek belépésének megakadályozása
- a Megbízó területéről kitiltott eszközök és anyagok bevitelének megakadályozása
- kulcskezelés
- a létesítmény belső rendjét megsértők figyelmeztetése, a házirend betartására való felszólítás
- házirend betartása
- a Megbízó által kiadott utasítások, intézkedések maradéktalan végrehajtása
- bűncselekmény elkövetésén ért személy elfogása, a rendőrség kiérkezéséig történő visszatartása
- a szükséges intézkedések megtétele havária esetekben (tűz, csőtörés, stb.)
- előírt nyilvántartások vezetése.

Mindezek egy része megegyezik az 1.3 alpontban a biztonsági őrre vonatkozó teendőkkel, de míg ott csak egy személyről esett szó, jelen esetben itt már kettő, – vagy ennél több szolgálati személyre kell gondolni.

5.2 Recepció és információs szolgálat

Biztosítja az objektumon belül a személyek be- és kiléptetését, fogadja, informálja, eligazítja, kíséri az érkező személyeket, emellett adminisztrációs és ügyeleti feladatokat (postai küldemények átvétel, telefonkezelés, kulcskezelés) lát el. Feladatai lehetnek részletesebben:

- személyek be- és kiléptetése a belépés jogosultságának ellenőrzése, dokumentálása
- érkező vendégek fogadása, igény szerint kísérése
- az érkező személyek eligazítása
- információszolgáltatás, idegen nyelven is
- telefonközpont kezelése
- vendégszobák kiadása, visszavétele
- egyéb adminisztratív feladatok elvégzése
- küldemények átvétele, megőrzése, kézbesítése
- figyelem felhívása a tiltó rendelkezésekre
- a szolgálati helyen a technikai eszközök kezelése
- az előírt nyilvántartások vezetése, portaszolgálat ellátása.

A feldolgozandó tananyag végére érve menjen át a TANULÁSIRÁNYÍTÓ **befejezés** című részébe és tevékenykedjen az ott leírt utasításoknak megfelelően!

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Bevezető:

Ebben a tananyagegységben egy fő feladatot, olyan dolgot tekintünk át, amely lényeges részét képezi a biztonsági őr, szolgálati fellépésének, mindennapi tevékenységének. Ez pedig a védett objektumba történő be/kilépés során, a biztonsági őr által teljesítendő ellenőrzési kötelességekre vonatkozik.

A tananyagtartalom vezetésében – tekintettel a 0701–06-s modul több szakképesítésben játszott szerepére – megfelelő általánosság érvényre juttatása mellett, a gondolatmenet fő gerince egy átlagos biztonsági őrrel kapcsolatos vonásokra próbál fókuszálni. Az egyszerűbb megértés érdekében kevésbé kívánunk kitérni az egyedi jellemzőkre, annak ellenére, hogy bizonyos érdekességekkel is színesíteni kívánjuk a tanulási tevékenysége menetét.

Ez a tananyagelem célját, rendeltetését tekintve a legalapvetőbb mozzanatokkal, fogásokkal, technológiákkal kapcsolatos általános ismeretek megszerzését, az ide kapcsolható készségek, képességek, kompetenciák kialakítását, megerősítését hivatott szolgálni az Ön aktív közreműködése révén! Még egyszer ismétlem, az Ön aktív közreműködésével!

Remélhetőleg mire a tananyag teljes végére eljut, önmaga meg fogja adni nemcsak a bevezetőben feltett kérdésekre a választ, hanem ezen felül az Önellenző részben szereplőkre is. Persze a **végző cél** nem az, hogy jó válaszokat adjon a felmerülő kérdésekre, hanem sokkal inkább az, hogy ilyen helyzeteket legyen képes kis segítséggel, vagy e nélkül megoldani, intézkedni jövőbeni biztonsági őr szakképesítése gyakorlása során!

Ami ebben a tananyag részben van, azt mindenkinek birtokolnia kell komplexen a felkészülési szakasz végére. A szakmai szókincsből igyekeztünk csak annyit beépíteni, ami feltétlenül szükségeltetik.

Ígérjük, hogy **segíteni fogjuk** felkészülését az itt rögzített információ tartalmakkal, az ezeket kiegészítő utalásokkal, e tanulási útmutatóval, az összefoglalókkal, valamint önmaga ellenőrzésének lehetőségével. Biztosak vagyunk benne, hogy a siker nem rajtunk fog múlni, hanem az **Ön akaraterején**, képességein! Remélhetőleg Ön pedig saját magában bízik.

Az itt szereplő tananyag tartalmát leginkább egyedül, egyes helyeken párban, csoportban, kisebb-nagyobb mérvű oktatói beavatkozás mellett kell elsajátítania, továbbá az ide kapcsolt kompetenciafejlesztést elérnie.

A kidolgozói szándék az volt, hogy élvezetessé tegyük jelen kötelessége teljesítését. Ennek ellenére előfordulhat, hogy elkedvetlenedik, és úgy érzi nem képes megbirkózni ezzel a viszonylag nagy területet átfogó feladattal, eleget tenni maradéktalanul az Önnel szembeni pedagógiai elvárásoknak. Ilyenkor feltétlenül forduljon bizalommal társaihoz, tanárához a holtpontra történő sikeresebb átjutás érdekében.

Mindezeket túl egy általános jó tanács!

Soha ne a szó szerinti, hanem az értelmi tanulást alkalmazza, helyezze előtérbe!

Nem csak bemagolásról, annak memorizálásáról, hanem mindezek alkalmazásáról, helyes alkalmazásáról szól a jövőd hivatásának gyakorlása!

Ehhez – ugyan úgy, mint a tanuláshoz is– a tudáson kívül szükségeltetik az **akarás** is, amit nem mi adjuk hozzá! Erről illetve ennek mellőzése veszélyéről soha ne feledkezzen meg!

Mindezek után menjen a tananyag első részéhez és kezdjen bele a SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM feldolgozásába!

1. rész

Az előbb megtudhatták, hogy a komplex védelemnek milyen elemei vannak. Arról viszont tudatosan nem beszéltünk, az elemek miket takarnak. Válaszoljon Ön arra a kérdésre, hogy vajon a komplex védelem elemei mit takarnak? Kik, és milyen eszközökkel, módszerekkel teljesítik az ilyen jellegű elvárásokat? Segítségül itt ez a táblázatrészlet, használja fel, ha megfelelőnek ítéli meg!

Álljanak össze párba és írják össze az Önök által e kérdésekre adható válaszokat. Erre 15 percet kapnak, de úgy tegyék ezt meg, hogy ezt követően ki is kell fejteni az ezekhez kapcsoló érveiket is.

ELEMEK

ÖSSZETEVŐI

mechanikai

elektronikus

élőerős

Végzés esetén, használhatja a számítógép kereső programját is.

Amennyiben végzett lépjen vissza az INFORMÁCIÓTARTALOM 1.3 pontjához és folytassa a tananyag további feldolgozását.

1. rész zárása:

Az 1. pont végén én foglalom össze azokat a tudnivalókat, melyek elsajátítására, megismerésére lehetősége volt a tananyag eddigi részének feldolgozása során. Már most figyelmeztetem legközelebb, már ezt Önnek kell megtennie!

Az eddigiek során megismerhette az objektumőrzés/védelem meghatározását, az objektumok egyféle csoportosítását. Elsajátíthatta a biztonsági őrrrel szembeni legáltalánosabb elvárásokat, az objektum biztonságát befolyásoló tényezőket, a komplex védelem elemeit, valamint ezek lehetséges tartalmi összetevőit.

Amennyiben nincs ezekkel kapcsolatos további kérdései, akkor lépjen vissza az INFORMÁCIÓTARTALOM **2. pontjához** és folytassa a tananyag további részének feldolgozását.

A 2. rész zárása;

Kérem, próbálja meg leírni a vázlatát annak, amit a 2. ponthoz tartózan sajátított el!

Szeretném, ha összeszedné azokat a különbségeket, amelyek a be,- és kiléptetés végrehajtása során az eljáró szolgálati személy vonatkozásában jelent eltérést. Mindkét feladatra összesen 25 percet kap. Amennyiben szükségesnek véli, lehetősége van a számítógép keresőprogramján valamilyen biztonsági cég vállalási szerződése kapcsolódó részét is tanulmányozni. Erre vonatkozó pontos keresési címet írja fel a későbbi ellenőrzés miatt.

A 3. rész zárása;

Kérem, próbálja meg leírni a vázlatát annak, amit a 3. ponthoz tartózan sajátított el!

Szeretném, ha kikeresné számítógépen a már többször idézett Vtv. azon passzusát, amely lehetőséget ad nem közterületen történő csomagátvizsgálásra.

Írjon legalább egy olyan példát, ahol a csomagellenőrzés elektronikus, gépi úton történik. Ha több példával szolgál, az növeli feladatmegoldása értékét.

Mindkét feladatra összesen 25 percet kap. Amennyiben belefér az idejébe, keressen a számítógép segítségével az ilyen jellegű ellenőrzéseket, tartalmazó képeket.

A 4. rész zárása;**Bejező rész:**

Foglalja össze a saját szavaival a rendészeti szerv védett objektumába történő belépés ellenőrzésének lehetséges, módszereit, a realizálás sorrendjét gyalogos személy esetében.

ÖSSZEFOGLALÁS:

A rendészeti szervek hivatásos állományú tagjainak megfelelő mélységű tudással kell rendelkezniük jövődi hivatásuk eredményes gyakorlása érdekében. Ezt teljesítette Ön maga számára most, e tananyag lelkiismeretes feldolgozásával. Ahhoz, hogy az állampolgárok többsége számára, a jogos elvárásoknak képes legyen megfelelni, jellemeznie kell a szakmai **profizmusnak**, a **jogszerű–szükségyszerű** szolgáltatás érvényesítésének, valamint az **etikus magaviseletnek**.

Tevékenysége során **tartsa be és tartassa be** a jogszabályi előírásokat, az intézkedései során legyen nyugodt, magabiztos, valamint az állampolgárokkal, munkatársaival kapcsolatban pedig legyen segítőkész, tisztelettudó.

Remélhetőleg a felkészülése során átvett, feldolgozott tudnivalókat nem találta olyan nehéznek, mint ahogy az elsőre tűnt!

Ha most feltesszük az Ön számára azt a **kérdést**, hogy "vajon a most feldolgozott dogokkal miért kell egyértelműen tisztában lennie a rendészeti szerv hivatásos állományú tagjának, akkor Ön erre milyen választ adna?

Kérjük, írja meg feljegyzés formájában az erre adott választát!

"Szerintem.....

A teljes tananyag feldolgozása végén módszertani szempontból is kíváncsiak vagyunk néhány dologra. Kérjük, tegye fel önmagának az alábbi kérdéseket és válaszolja is meg azokat őszintén!

1. Átlátható volt-e, jómagam átláttam-e a tananyag tárgyalt részeit?
2. Tisztába vagyok-e azzal, hogy az ide tartozókból, mit kell nekem tudnia elméletben és gyakorlatban?
3. Vajon fogom-e tudni és mire használni az itt megszerzett ismereteit, fejlesztett kompetenciáit? Egyáltalán tudok-e erre a kérdésre pontos választ adni?
4. Volt-e olyan része a tananyagnak, ami nem volt új számomra, és vajon miért?

Most pedig javasoljuk, végezze el önmaga ellenőrzését a következő **ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK** fejezetben szereplő leírás alapján. Ez alapján értékelje is önmagát, illetve a megadott feladatmegoldások helyességét. Ehhez mi egy javítási-értékelési útmutatót (megoldó kulcsot) adunk. A pont értékek alapján elvégzett összesítés adja teljesítménye végösszegét. A kapott és lehetséges maximális pontból kiderül %-s összteljesítménye. Tudnia kell, hogy az 51 % alatti teljesítmény nem elfogadható! Ebben az esetben kezdje újra feldolgozni a tananyagot, illetve annak az 51 % alatti részét. Törekedjen a 100% minél jobb megközelítésére!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Kérem, írja le, mit lát a képen és fűzzön hozzá a most tanultak alapján szakmai jellegű kiegészítést. (3 pont)

A feladathoz szükséges kép

2. feladat

Befolyásolják-e az alábbi tényezők a védett objektum biztonságát? (6 pont)

a) az objektum jellege, funkciója IGEN-NEM

b) az objektum szociális ellátottsága IGEN-NEM

c) az objektum gazdasági helyzete IGEN-NEM

d) a környezet bűnügyi-közbiztonsági helyzete	IGEN-NEM
e) az épületei szintjeinek száma	IGEN-NEM
f) a dogozó munkavédelmi eszközökkel való ellátása	IGEN-NEM

3. feladat

Pontosan írja le a személyek beléptetése során követendő ellenőrzési menetrendet és fűzzön ezek tartalmához is egy-egy magyarázó, figyelemfelhívó mondatot. (8 + 4 pont)

..

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Kérem, írja le, mit lát a képen és fűzzön hozzá a most tanultak alapján szakmai jellegű kiegészítést. (3 pont)

Őrkutyával megerősített biztonsági őr

Aki jellegéből adódóan nemigen a beléptetésre, hanem járőrözésre hivatott

2. feladat

Befolyásolják-e az alábbi tényezők a védett objektum biztonságát? (6 pont)

a) az objektum jellege, funkciója	<u>IGEN-NEM</u>
b) az objektum szociális ellátottsága	<u>IGEN-NEM</u>
c) az objektum gazdasági helyzete	<u>IGEN-NEM</u>
d) a környezet bűnügyi-közbiztonsági helyzete	<u>IGEN-NEM</u>
e) az épületei szintjeinek száma	<u>IGEN-NEM</u>
f) a dolgozó munkavédelmi eszközökkel való ellátása	<u>IGEN-NEM</u>

Magyarázatot igényel az utolsó kérdésre adott helye válasz! _____

3. feladat

Pontosan írja le a személyek beléptetése során követendő ellenőrzési menetrendet és fűzzön ezek tartalmához is egy-egy magyarázó, figyelemfelhívó mondatot. (8 + 7 pont)

Egy átlagos esetben, körülmények között az ellenőrzés az alábbi mozzanatokot takarja;

a be/kilépő személyének megállapítása (személyazonosítás)

a be/kilépési jogosultság megvizsgálása (van-e rá joga, indoka, alapja)

csomag ellenőrzés, átvizsgálás (más az egyik és a másik)

ruházatátvizsgálás

döntés a be/kilépés engedélyezéséről/elutasításáról, esetleg felfüggesztéséről

az előző pontban szereplő felfüggesztés esetén illetékes vezető döntésének megkérése és ez alapján történő eljárás (kedvező, avagy elutasító elbírálás)

bármely előző mozzanatnál fellépő valamilyen rendzavarás elhárítása

a mozzanat dokumentálása, rögzítése.

ÉRTÉKELÉS;

1 elégtelen	-10 pontig
2 elégséges	11-13 pont
3 közepes	14-16 pont
4 jó	17-19 pont

5 jeles

20-21 pont

MUNKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

-2005. évi CXXXIII. tv. a személy-, vagyonvédelmi valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól

-22/2006. (IV.25) BM. r. az előbbi végrehajtására vonatkozóan

2009. évi CXX. Tv. a Polgári Törvénykönyvről

AJÁNLOTT IRODALOM

1/2006. (II.17) OM rendelet az Országos Képzési Jegyzékről

1994. évi XXXIV. tv. a rendőrségről

15/2008. (VIII.28) IRM rendelet az IRM hatáskörébe tartozó szakképesítések Szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Fontos linkek

Személy-Vagyonvédelmi-Magánnyomozói Szakmai Kamara
www.szvmszk.hu

ORFK Rendőrség

www.police.hu

A(z) 0701-06 modul 008-as szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 861 01 1000 00 00	Biztonsági őr
31 861 01 0100 31 01	Testőr
31 861 01 0100 31 02	Vagyonőr
54 861 01 0000 00 00	Biztonságsszervező I.
54 861 01 0100 33 01	Biztonságsszervező II.
31 861 02 1000 00 00	Biztonságtechnikai szerelő, kezelő
31 861 02 0100 21 01	Biztonságtechnika-kezelő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

12 óra

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató